

معضل بخشنامه های پیچیده دولتی برای اقتصاد!

همه مایادمانی می آید از دفتر چه های کنکوری که در سال های دهه ۷۰ و بعضاً اوایل دهه ۸۰ چاپ و منتشر می شد و در عین حال دانش آموزانی که تب کنکور آن ها را بی تاب کرده بود، می بایست آن ها را با کمک یک نفر حقوقدان یا رئیس دفتر خانه ثبت اسنادفهم می کردند!

اگر چه از آن ماجرا سال ها می گذرد و اکنون تقریباً این موضوع حل شده است، اما باز به نظر می رسد این معضل هنوز در بخش های دیگر به خصوص در حوزه تصمیمات اقتصادی دولت پا بر جاست. هنوز هم زیادند تصمیمات دولتی که طی بخشنامه هایی، با نگاه بالا به پایین صادر شده و بسیاری از جزئیات مهم و حتی حقوق مشتری یا نتیجه اش هم این می شود که بخش خصوصی مخاطب طرف بخش خصوصی که قرار است فرآیند مورد نظر را طی کند، تا زمان اقدام عملی وی، مخفی و مبهم باقی می ماند!
نتیجه اش هم این می شود که بخش خصوصی مخاطب بخشنامه مربوطه، کلاً قضیه را بی خیال شده یا حقوقش پایمال می شود و با اثر گذاری بخشنامه ها کاهش می یابد. نمونه اخیر این پدیده را می توان در بخشنامه بخش سود و جرایم دیر کرد بانکی که از سوی بانک مرکزی صادر شده دید. بخشنامه ای که پس از کش و قوس بسیار صادر شد اما اگر همین امروز که روز های نخستین پس از ابلاغ آن است، از مخاطبین آن، سوال کنید، با ابهامات آن ها در این خصوص مواجه خواهید شد. از ابهامات جزئی گرفته، تا موارد جدی تری مانند نحوه محاسبه جرایم و سود های معوق تسهیلات بانکی. بخشنامه ای که حتی بر این حق مشتری بانک که از جزئیات محاسبه و جه التزام در دستگاه های اجرایی کم نیستند...

جالب است بدانیم که الیور ویلیامسون برنده نوبل اقتصاد ۲۰۰۹ هم یکی از شرایط کارا، عمل کردن نیروهای بازار را به طور خلاصه همین شفافیت حقوق و نیز اجرای مناسب قرارداد های اجتماعی که بر پایه حقوق پنا نهاده شده اند می داند. لذا در شرایط امروز اقتصاد کشور، جای خالی ارتباط سلیس دولت و مردم که نمود خود را در بخشنامه ها نشان می دهد و نیز ضعف در بیان روشن حقوق آن ها در این قبیل ابلاغیه ها احساس می شود. معضلی که به نظر می رسد روابط عمومی دستگاه های اجرایی نقش تعیین کننده ای در رفع آن خواهند داشت.

اقتصاد

فرصت یک ماهه پرابهام برای بدهکاران بانکی

بر اساس دستور العمل اخیر بانک مرکزی، بدهکاران ۱۰ بانک که زیر ۱۰۰ میلیون تومان بدهی دارند، در صورت پرداخت اصل بدهی خود به بانک تا پایان سال جاری، از پرداخت سود متعلقه و وجه التزام (جریمه دیر کرد) معاف می شوند و صرفاً اصل مبلغ تسهیلات دریافتی را پرداخت خواهند کرد. بانک مرکزی دستور العمل مربوط به بخشش سود وام ها تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان را پس

یک دستور العمل و چندین ابهام

۱- در این دستور العمل، بانک مرکزی توضیح روشنی بابت این که چرتا چرتا ۱۰ بانک یادشده، مشمول بخشش وجه التزام سود معوقات شده اند و دیگر بانک ها به خصوص بانک های خصوصی و بانک مسکن (که بسیاری از عموم مردم تسهیلات این بانک را دریافت کرده اند) مشمول این بخشنامه نمی شوند، نداده است.
۲- بر اساس این بخشنامه، معلوم نیست که اگر بدهکاری، از سال ۹۴، اقساط خود را پرداخت نکرده است، آیا در دو مرحله و یکجای می تواند نسبت به «به روز کردن» بازپرداخت تسهیلات خود اقدام کند یا خیر. چرا که مطالبات غیر جاری تا پایان سال ۹۴ از بدهی های سال ۹۵، در اولویت بندی مجزا شده اند.
۳- با توجه به این که هم اینک و تا قبل از این دستور العمل، بانک ها به شرط پرداخت بدهی معوق، وجه التزام «جریمه دیر کرده» ۶ درصدی بابت تاخیر در بازپرداخت تسهیلات را مورد بخشش قرار می دادند، دلیل تاکید این دستور العمل بر بخشش این وجه در صورت پرداخت اصل بدهی بدهکاران تا پایان سال جاری مشخص نیست.
۴- در این بخشنامه، عنوان شده است که در صورت بازپرداخت مانده اصل تسهیلات توسط مشمولین به طور یکجا و نقدی تا پایان سال ۱۳۹۵، نسبت به بخشودگی سود تسهیلات و وجه التزام، اقدام می شود. با این وجود این سوال ممکن است پیش آید که آیا باز پرداخت به معنای تصفیه اقساط تا پایان سال ۹۵ است، یا به معنی تصفیه کل اقساط آتی بدهکاران برای سال های آتی نیز هست.

معاون رئیس جمهور: توان استخدامی دولت ۱۰۰ هزار نفر در سال است

ملی، صادرات، تجارت، ملت، سپه، توسعه تعاون، صنعت و معدن، توسعه صادرات، رفاه کارگران و کشاورزی. همچنین بر اساس این دستور العمل، بانک های یادشده، مکلف شده اند که در صورت بازپرداخت مانده اصل تسهیلات به طور یکجا و نقدی تا پایان سال ۱۳۹۵، نسبت به بخشودگی سود تسهیلات در سقف سهمیه ابلاغی بانک مرکزی و وجه التزام، به ترتیب اولویت های زیر اقدام کنند:
- مانده مطالبات بابت تسهیلات اعطایی یارانه ای مورد حمایت دولت برای حوادث غیر مترقبه و مسکن روستایی (اعم از جاری و غیر جاری)
- مانده مطالبات امهال شده آسیب دیدگان ناشی از حوادث غیر مترقبه که مشمول بندهای (د) تبصره ۱۱ قانون بودجه سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و بند (و) تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۹۵ (اعم از جاری و غیر جاری) هستند. این بندها مربوط به امهال سه ساله تسهیلات بانک ها به کشاورزان خسارت دیده از حوادثی نظیر خشکسالی، سرما دگی، آفات و ... می شود. این دستور العمل بیان می دارد که پس از این دو اولویت، در صورت باقی بودن سهمیه ابلاغی، سایر اولویت ها به شرح زیر می باشد:
۳ تا ۱۲ - مانده مطالبات غیر جاری تا پایان سال ۹۴ ناشی از تسهیلات اعطایی عادی پرداختی به مشمولین،

۱۳ تا ۲۲ - مانده بدهی سال ۹۵ اعم از جاری و غیر جاری تسهیلات اعطایی به ترتیب تا سقف ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰، ۶۰، ۷۰، ۸۰، ۹۰ و ۱۰۰ میلیون تومان به مشمولین. این دستور العمل، زمان بندی اجرای این اولویت ها را بر عهده بانک های عامل گذاشته و تصریح کرده است که مشمولین صرفاً می توانند از بخشودگی سود و وجه التزام یک فقره تسهیلات (با رعایت اولویت های فوق) بهره مند شوند. هم چنین آن بخش از مانده بدهی مطالبات بانک عامل که قبل از تاریخ ابلاغ این دستور العمل از مشمولین دریافت شده است، مشمول مفاد این دستور العمل نمی شود. بر اساس این بخشنامه، معیار تشخیص مانده بدهی مشمولین، آخرین قرارداد منعقد بین بانک عامل و مشمولین است و هر گونه مسئولیت عدم رعایت سقف های بخشش سود تسهیلات بر عهده بانک عامل است.

